

Na skok k sousedům

s Jiřím Martínkem

*30 jednodenních
výletů za hranice
Česka*

FRAGMENT

Na skok k sousedům s Jiřím Martínkem

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.fragment.cz
www.albatrosmedia.cz

FRAGMENT

Jiří Martínek

Na skok k sousedům s Jiřím Martínkem – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

Na skok k sousedům

s Jiřím Martínkem

*30 jednodenních
výletů za hranice
Česka*

FRAGMENT

Text © Jiří Martinek, 2026

ISBN tištěné verze 978-80-253-7689-8 (1. zveřejnění, 2026)

ISBN e-knihy 978-80-253-7698-0 (1. zveřejnění, 2026) (ePDF)

Obsah

Slovensko	8	15. „Hluboká díra“	62
1. Překrásné skalní město	10	16. Zpět do středověku	65
2. Římský nápis a sídlo Matúše Čáka	14	17. Město plné keramiky	67
3. Mohyla spoluzakladatele státu	18	18. Jedinečný most	69
4. Historická stráž Uher	22	19. Největší hlava v Evropě	72
5. Nejsvětější slovenský kostel	26	20. Za hornickou slávou	75
Rakousko	30	21. Kdo byli Moravští bratři?	78
6. Po stopách Přemysla Otakara II.	32	22. Oblíbený hrad Karla IV.	81
7. Thayatal aneb rakouská strana Podyjí ..	35	23. Nejen Tři oříšky pro Popelku	84
8. Odkud vzalo jméno Rakous počátek?...	38	Polsko	80
9. K pramenům Lužnice	40	24. Kde spočinula paní kněžna	90
10. Klášter jménem Drkolná	43	25. Kostely míru	94
11. Jedinečná klášterní knihovna	46	26. Malá Praha	97
Německo	50	27. Slezská šikmá věž	100
12. Sídlo biskupského státu	52	28. Kde vymřeli Přemyslovci	103
13. Šumavské vrcholy	56	29. Papežovo rodiště	105
14. Přes 200 nejslavnějších Němců	59	30. Kdybych se narodil před 100 léty... 108	

- 1** Přebásněné skalní město (*Súľovské skály*)
- 2** Římský nápis a sídlo Matúše Čáka (*Trenčín*)
- 3** Mohyla spoluzakladatele státu (*Bradlo*)
- 4** Historická stráž Uher (*Skalica*)
- 5** Nejsvětější slovenský kostel (*Šaštín – Stráže*)

- 6** Po stopách Přemysla Otakara II. (*Dürnkrut*)
- 7** Thayathal aneb rakouská strana Podvyjí (*Hardegg*)
- 8** Odkud vzalo jméno Rakous počátek? (*Raabs*)

- 9** K pramenům Lužnice (*Weitra*)
- 10** Klášter jménem Drkolná (*Aigen-Schlögl*)
- 11** Jedinečná klášterní knihovna (*Zwettl*)
- 12** Sídlo biskupského státu (*Pasov*)
- 13** Šumavské vrcholy (*G. Arber, G. Rachel*)

14 Přes 200 nejslavnějších Němců (<i>Walhalla</i>)	20 Za hornickou slávou (<i>Freiberg</i>)	26 Malá Praha (<i>Kłodzko</i>)
15 „Hluboká díra“ (<i>Windscheschenbach</i>)	21 Kdo byli Moravští bratři? (<i>Herrnhut</i>)	27 Slezská šikmá věž (<i>Żabkowice</i>)
16 Zpět do středověku (<i>Bärnau</i>)	22 Oblíbený hrad Karla IV. (<i>Oybin</i>)	28 Kde vymřeli Přemyslovci (<i>Racibórz</i>)
17 Město plné keramiky (<i>Selb</i>)	23 Nejen Tři oříšky pro Popelku (<i>Moritzburg</i>)	29 Papežovo rodiště (<i>Wadowice</i>)
18 Jedinečný most (<i>Göltzschtalbrücke</i>)	24 Kde spočinula paní kněžna (<i>Žagaří</i>)	30 Kdybych se narodil před 100 léty... (<i>Cieszyn</i>)
19 Největší hlava v Evropě (<i>Chemnitz</i>)	25 Kostely Míru (<i>Świdnica, Jawor</i>)	

1. Súľovské skaly

Bytča, Súľov

2. Trenčín

Trenčianské Teplice, Trenčianská Teplá

3. Bradlo

Brezová pod Bradlom

4. Skalica

Holíč, Kopčany

5. Šaštín – Stráže

Smrdáky

Slovensko

Slovensko je naším nejbližším sousedem. Společný etnický původ, blízká kultura, vzájemně plně srozumitelné jazyky a také společná historie z nás dělají takřka bratry.

Skoro tři čtvrtě století jsme tvořili společný stát, než jsme se v roce 1993 v klidu rozešli. Teprve tehdy se naše hranice (ač původně vzniklá ve středověku jako moravsko-uherská) stala hranicí státní. V délce 252 km vytváří východní vymezení naší republiky, především pak Moravy a Slezska, pro něž je Slovensko přece jen dostupnější, než z Čech.

Překrásné skalní město

Súľovské skály

Strážovské vrchy nepatří k nejnámějším chráněným krajinným oblastem; na rozdíl od Tater a Fater ale mají jednoznačné nejkrásnější místo (jak se dnes říká „highlight“). Tím je slepencové skalní město, označované podle kdysi zde stojícího hradu jako Súľovské skály. I když se ve skutečnosti nenacházejí ve Strážovských vrších, ale v samostatném malém pohoří označovaném jako Súľovské vrchy.

Vědci-geomorfologové pro takové skalní město mají odborný termín „klenba s centrální sníženinou, typu combe“. Nám laikům

asi stačí označení **skalní město**. Soubor jedinečně tvarovaných skal až bizarních tvarů vznikl během statisíců let, kdy původní až 1 000 metrů mocnou vrstvu usazených hornin, hlavně starotřetihorních pískovců a slepenců, narušily voda, mráz i vítr. Původně skály vznikaly na mořském dně, takže při postupném vynořování zasáhl do formování krajiny dokonce i mořský příboj. Najdete tu jehly, skalní věže, okna, až tři metry vysoké skalní hříby i jiné unikáty. Samozřejmě že mají svá jména: setkat se tu můžete třeba se 13 metrů vysokým skalním oknem přezdívaným Gotická brána, jinde je Soví hlava; a jiná skála je tak majestátní, že dostala jméno (poněkud neuctivě) podle mocné císařovny: Mária Terézia.

Súľovské skály – Gotická brána

Nejvyšší horou skalního města je **Žibrid** tyčící se do nadmořské výšky 867 metrů. Možná známější je ale **Roháč**, vysoký 773 metrů, s dvojicí vrcholů, které jsou výzvou i pro zkušené horolezce. Jejich možnosti k lezení tu jsou ale omezeny (jakkoli jich je poměrně dost), neboť již od roku 1929 jsou Súľovské skaly národní přírodní rezervací o rozloze 543,2 hektarů.

Spatřit můžete také dvoustupňový, celkem 15 metrů vysoký **Hlbocký vodopád** (při

Zajímavost

Z větších zvířat tu žije rys či srnec, kromě nich zde můžete vidět až 80 druhů ptáků v čele se sokoly stěhovanými, káňaty a poštolkami (slovensky krásně „sokol myšiar“).

zelené značce směr Hlboké nad Váhom) nebo puklinovou jeskyni **Šarkania diera**. Lze skrz ni projít až asi 50 metrů hluboko do skály.

Súľovské skály

Tip

Možným východiskem k Súľovským skalám je okresní město Bytča ležící na řece Váhu a železnici mezi Žilinou a Púchovem. Jeho pýchou je mohutný renesanční zámek z let 1571–1584, který nechal postavit uherský palatin (správce) Jiří Thurzo (1567–1616). Mohutný objekt, dnes užívaný jako archiv, má arkádové nádvoří a silné opevnění – vždyť jeho pán patřil k nejmocnějším šlechticům tehdejších Uher. Právě zde například probíhal soud s Alžbětou Bátorovou, známou jako Čachtická paní. Příjemnější události pak připomíná u něj stojící Sobášný palác (sobášný = svatební) s velkolepým sálem, který byl na přání Thurza postaven v letech 1601–1606 italským mistrem Pocabellem jako reprezentativní stavba určená na svatby Thurzových dcer. Měl jich sedm... a jen jediného syna, který zemřel krátce po otci jako mladík. Tím jeho rodová linie vymřela.

Po nejzajímavějších místech Súľovských skal vás provede **naučná stezka**. Po zelené a červené značce, (cca 2 hodiny, s převýšením asi 290 metrů nahoru a zase dolů) se 16 zastaveními. Delší okruhy vedoucí až k Roháci pak lze absolvovat jako zhruba desetakilometrový výlet.

Jméno skalnímu městu dal **hrad Súľov**. I proto se vesnice na úpatí jmenuje Súľov-Hradná. Lidské osídlení dokládají archeologické nálezy pocházející z doby kamenné, bronzové i římské. Skalní věže vyčnívající nad koruny stromů byly už v pravěku ideálním útočištěm.

Středověký hrad vznikl jako hrad královský již ve 13. století. Brzy ale přešel do rukou šlechtického rodu Súľovských a těm patřil přes tři století, přestože ho roku 1440 dobyli stoupcenci adepta uherského trůnu Vladislava Jagellonského a v polovině 16. století se tu načas usadili loupeživí rytíři. Tehdy se hrad pravděpodobně jmenoval Roháč. Ještě na konci 17. století byl přestavěn, ale při ze-

Súľovské skály – zbytky hradu

Bytča – zámek

mětřesení v roce 1763, které jinak škodilo spíše na jižním Slovensku, se část skal sesunula a objekt se stal neobyvatelným. Poměrně rychle pak zmizely i jeho ruiny. Dnes ho dokáží správně lokalizovat jen archeologové, většinou na základě nejrůznějších drážek ve skále apod. Je velmi nesnadné odlišit, co je zeď a co jen otesaná skála.

Tip

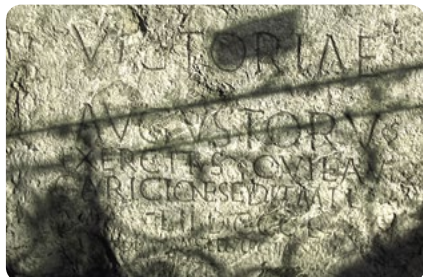
Jiný zajímavý skalní útvar je k vidění asi 8 kilometrů východně odtud, u vsi Poluvsie (součást obce Rajecké Teplice). Je to **Poluvsianská skalná ihla** – 15 metrů vysoká uzoučká skála, stojící na základně sotva 10 × 5 metrů. Doslova skalní jehla.

Římský nápis a sídlo Matúše Čáka

Trenčín

Psané dějiny Slovenska začínají ve 2. století našeho letopočtu, v době římské. Císař Marcus Aurelius tehdy vedl války s germánskými kmeny Kvádů, které ovládaly právě jižní a západní část dnešního státu. Vítězně se s nimi utkal například na řece Granus (dnešní Hron) a jedna z jeho legií se pohybovala dokonce až v místech, kde se nachází dnešní Trenčín. Svědectvím je nápis, který tu legionáři zanechali přímo na skále, na jejímž vrcholu o nějakých tisících let později vyrostl hrad mocného magnáta...

Nápis je prostý – 2. pomocná legie oznámila, že tady v roce 179 n. l. přezimovala (zřejmě kvůli horkým pramenům v nedalekých Trenčianských Teplicích). Místo tehdy označili jako Laugaricio. **Římský nápis** je tu zachován dodnes, i když před něj byl na přelomu 19. a 20. století postaven secesní hotel Erzsébet/Elisabeth, nějakou dobu také

Trenčín – římský nápis

Trenčín – kašna na náměstí

známý pod jménem Tatra. Stačí projít přes recepci na vyhlídkovou terasu.

Středověký hrad Trenčín je poprvé připomínán k roku 1111. Ubránil se nájezdu Mongolů o sto let později, ale nejslavnější éru zažil v první polovině 14. století. V letech 1296–1321 byl totiž jeho pánem mocný magnát **Matuš Čák Trenčiansky**, přezdívaný „pán Váhu a Tatier“, jenž ovládal

Trenčín s hradem v pozadí

prakticky celé západní a střední Slovensko. V době, kdy vymřel královský rod Árpádovců, patřil k těm, kteří rozhodovali o novém vládcu Uher. Jeho sázka na českého kandidáta však nevyšla. Moc si udržel až do smrti, ale jeho dědic Štěpán ze Šternberka musel hrad přenechat králi. Nedlouho poté, v srpnu 1335, došlo v Trenčíně také k zásadnímu diplomatickému jednání: český král Jan se tu vzdal nároků na polskou korunu, za což mu Kazimír III. v zásadě přenechal Slezsko...

Podhradí se někdy kolem roku 1324 stalo královským městem, hrad samotný pak byl několikrát zastaven předním šlechtickým

Tip

Zajímavá je i doprava do města – z Trenčianské Teplé na hlavní trati sem jezdí „električka“ z roku 1909, dlouhá 5 500 metrů. Bohužel už je provozována jen velmi omezeně, pouze v létě o víkendech.

Zajímavost

Na trenčínské vojenské posádce si v době komunismu odbyla povinnou vojenskou službu i řada českých hokejistů.

Trenčianský hrad

rodům. Sídliila zde velká župa táhnoucí se téměř od Trnavy až po hranice se Slezskem a Polskem. Hrad se ubránil Turkům, ale později město postupně postihla řada katastrof – bitva s povstalci roku 1708, požár v roce 1790, velká povodeň z roku 1813... I tak si ale Trenčín udržel jisté postavení, známý byl hlavně díky textilním továrnám, ale i velké vojenské posádce.

Hrad, jeden z největších na Slovensku, stále vládne na vysoké skále nad Váhem. Dominuje mu 40 metrů vysoká gotická Matúšova věž a hned tři paláce. Jeho nejstarší částí je zbytek románské rotundy z 11. století. Areál je přístupný v podobě několika prohlídkových okruhů.

Tip

Jen několik kilometrů od Trenčína se nachází lázeňské město **Trenčianské Teplice**. Teplé prameny tu jsou doloženy už od středověku, ale lázně se rozvinuly hlavně v 19. a první polovině 20. století. Jako lázeňský lékař tu nějakou dobu působil i otec bratří Čapků. Z let 1870–1888 pochází i velké sanatorium Sina (Hammam) v orientálním slohu od českého tvůrce Františka Schmoranze. Lázeňský dům Machnác z let 1929–1932 od rovněž pražského architekta Jaromíra Krejčara je perlou modernistické tvorby, bohužel však dlouhodobě chátrá...

Zajímavost

Studna na trenčianském hradě je téměř 80 metrů hluboká. Ve skutečnosti ale slouží spíš jako cisterna, protože přes veškerou snahu v ní na vodu nikdy nenarazili.

kostel Narození Panny Marie z roku 1324, později upravený, k němuž vede nádherné dřevěné kryté schodiště, označované jako **Farské schody** a budované postupně od roku 1568. Kuriozitou je zachovaný Katův dům ze 17. století. Novější architekturu pak zastupuje třeba secesní synagoga z roku 1913, dnes využívaná jako umělecké centrum.

Z městského opevnění se zachovala tzv. **Dolní brána**.

Hlavnímu (Mierovému) náměstí dominuje jedinečný **morový sloup Nejsvětější trojice** z roku 1712 a barokní piaristický **kostel sv. Františka Xaverského s klášterem** postavený v polovině 17. století. Velmi zajímavý je také původně gotický

Trenčínská univerzita nese jméno politika a symbolu reformy z roku 1968 Alexandra Dubčeka. Ten přišel na svět v asi 20 km vzdáleném Uhrovci: v tomtéž domě, kde se narodil i tvůrce moderní spisovné slovenštiny, Ľudovít Štúr.

Trenčín – synagoga

Mohyla spoluzakladatele státu

Bradlo

Generál Milan Rastislav Štefánik byl spolu s Tomášem Garrigue Masarykem a Edvardem Benešem jedním z trojice otců-zakladatelů československého státu. Na rozdíl od svých kolegů se ale šťastného návratu do vlasti nedočkal. Celá posádka letadla, kterým se v květnu 1919 vracel do vlasti, při přistání tragicky zahynula.

Milan Rastislav Štefánik (1880–1919) byl synem evangelického faráře z hornaté oblasti mezi Piešťany a Senicou na severozápadním Slovensku. Fara ve vsi Košariská,

Košariská – busta na rodném domě M. R. Štefánika

Košariská – Štefánikův pomník

kde se narodil, je dnes nejen opatřena pamětní deskou, ale také přístupná jako expozice.

Už jako desetiletý kluk opustil domov a spolu se staršími bratry odešel na studia – studoval gymnázium v (maďarské) Šoproni a pak v daleké Szarvasi. Po maturitě vystudoval nejprve stavební inženýrství a poté astronomii v Praze, kde roku 1904 získal doktorát. Poté odešel do Paříže, kde se stal uznávaným vědcem. Kvůli astronomickým pozorováním dokonce podnikl dlouhou řadu cest po celém světě. V roce 1905 začal výstupem na Mont Blanc, pak cestoval do střední Asie, severní Afriky, kvůli Halleyově kometě roku 1910 až na tichomořský ostrov Tahiti a o dva roky později do Brazílie.

Postupem času získal i francouzské občanství a za první světové války nastoupil vojenskou službu v tamním letectvu. Prošel

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázkou z knihy Na skok k sousedům s Jiřím Martínkem.
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.